

Київський національний торговельно-економічний
університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пос. ч. 6 від «23» травня 2016 р.)

Ректор

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Програма та робоча програма

третій (освітньо-науковий)
рівень

«доктор філософії»

спеціальність

033 Філософія
051 Економіка
052 Політологія
053 Психологія
056 Міжнародні економічні відносини
071 Облік і оподаткування
072 Фінанси, банківська справа та
страхування
073 Менеджмент
074 Публічне управління та
адміністрування
075 Маркетинг
081 Право
082 Міжнародне право
122 Комп'ютерні науки та інформаційні
технології

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: Бланк І.О., д-р екон. наук, проф.

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри економіки та фінансів підприємства від 11 квітня 2016 р., протокол № 16.

Рецензент: Ситник Г.В., д-р екон. наук, проф.

Методичне видання
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Програма та робоча програма

**третій (освітньо-науковий)
рівень**

«доктор філософії»

спеціальність

**033 Філософія
051 Економіка
052 Політологія
053 Психологія
056 Міжнародні економічні відносини
071 Облік і оподаткування
072 Фінанси, банківська справа та
страхування
073 Менеджмент
074 Публічне управління та
адміністрування
075 Маркетинг
081 Право
082 Міжнародне право
122 Комп'ютерні науки та інформаційні
технології**

Редактор
Комп'ютерна верстка
Формат 60x84/16. Ум. друк- арк. _____ 1,05. Тираж пр. Зам.
Центр підготовки навчально-методичних видань КНТЕУ
02156, Київ-156, вул. Кіото, 19

ВСТУП

Дисципліна «Методологія наукових досліджень» у відповідності до діючих навчальних планів викладається здобувачам вищої освіти ступеня «доктор філософії». Обсяг навчального навантаження за дисципліною складає 4,5 кредитів.

Програма і робоча програма дисципліни «Методологія наукових досліджень» підготовлені відповідно до структурно-логічної схеми навчального процесу, визначеного навчальними планами підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії», затвердженого наказом ректора Київського національного торговельно-економічного університету.

Зміст програми і робочої програми дисципліни «Методологія наукових досліджень» враховує вимоги Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

Програма і робоча програма дисципліни «Методологія наукових досліджень» складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни (компетенції), її місце в навчальному процесі.
2. Зміст дисципліни.
3. Структура дисципліни та розподіл годин за темами.
4. Тематика та зміст лекційних, семінарських (практичних) занять і самостійної роботи здобувачів.
5. Перелік контрольних питань до заліку з дисципліни.
6. Список рекомендованих джерел.
7. Додатки: Форми виконання завдань самостійної роботи за окремими темами дисципліни.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНЦІЇ), ЇЇ МІСЦЕ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Головною метою викладання дисципліни «Методологія наукових досліджень» є формування у здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» системного наукового світогляду, необхідного для розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі наукових знань, змісту відповідних методологічних принципів та методів обґрунтування нових наукових результатів теоретичного і праксеологічного характеру, що становлять оригінальний внесок здобувача у суму знань відповідної галузі.

Завданнями даної дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів з наступних питань:

- сутність кваліфікаційної наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та вимоги до її наукового рівня;
- поняття методологія наукового дослідження, її основні види та структурні елементи;
- методи здійснення наукового дослідження та їх сучасна наукова класифікація;
- методологічні засади формування інформаційного забезпечення наукового дослідження;
- методологічні підходи до обґрунтування положень наукової новизни дисертаційної роботи;
- методологія обґрунтування рекомендацій праксеологічного характеру, що визначають практичну значущість дисертаційної роботи;
- вимоги до оформлення та презентації результатів проведеного дослідження.

Основним результатом вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» є отримання здобувачами вищої освіти ступеня «доктор філософії» теоретичних знань і практичних навичок для самостійного розгорнутого дослідження, що пропонує розв'язання обраного актуального наукового завдання в певній галузі наукових знань, рівень якого відповідає існуючим кваліфікаційним вимогам.

Успішне засвоєння положень дисципліни «Методологія наукових досліджень» передбачає набуття здобувачем ступеня вищої освіти «доктор філософії» таких *основних компетенцій*:

- здатність чітко формулювати тему дослідження, основні параметри її обґрунтування та план дисертаційної роботи;
- вміння критично розглядати існуючі концепції, категорії, поняття, класифікації об'єктів та процесів з досліджуваного наукового напрямку;
- здатність висувати нові наукові гіпотези за окремими питаннями дисертаційної роботи;
- вміння обирати найбільш результативні методи дослідження окремих наукових питань дисертації, вносити пропозиції щодо їх удосконалення;
- вміння визначати необхідні обсяги і конкретні джерела інформації для дослідження окремих питань;
- здатність формулювати нові теоретичні положення за результатами дослідження окремих питань дисертаційної роботи; чітко визначати

сутність наукової новизни, що становить особистий науковий внесок здобувача;

- здатність розробляти нові рекомендації праксеологічного характеру за окремими питаннями теми; здійснювати їх апробацію та впровадження у практику діяльності суб'єктів господарювання;
- вміння чітко оформляти та представляти результати проведеного дослідження в процесі усної та письмової їх презентації.

Відповідно до навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» дисципліна «Методологія наукових досліджень» має викладатись у тісному зв'язку з такими дисциплінами: «Сучасні економічні теорії», «Статистичні методи аналізу та прогнозування», «Бібліографія».

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність кваліфікаційної наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та вимоги до її наукового рівня

Поняття кваліфікаційної наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії». Основні характеристики наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти доктор філософії. Здобуття ступеня вищої освіти "доктор філософії" – необхідна умова для подальшого здобуття ступеня вищої освіти "доктор наук". Система найважливіших критеріальних оцінок наукового рівня підготовленої дисертаційної роботи. Основні вимоги до процесу підготовки і представлення наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії».

Тема 2. Поняття методології наукових досліджень, її основні види та структурні елементи

Сутність поняття «методологія наукових досліджень». Характеристика методології наукових досліджень як основної теорії пізнання дійсності. Основні елементи методології економічних наукових досліджень. Наукова теорія та її основні види. Склад і характеристика основних результатів наукових досліджень. Взаємозв'язок наукових результатів з відповідною науковою концепцією, парадигмою і генезисом наукової думки.

Тема 3. Методи наукових досліджень

Поняття «методи дослідження». Сучасна наукова систематизація методів дослідження. Особливості та види загальнофілософських,

загальнонаукових, міждисциплінарних та спеціальних методів дослідження. Специфіка застосування окремих методів на різних етапах наукового дослідження. Система методів, що використовується в теоретичній частині наукового дослідження. Система методів, що використовуються в аналітичній частині наукового дослідження. Система методів, що використовуються в процесі обґрунтування практичних рекомендацій. Основні критерії вибору методів дослідження окремих питань дисертаційної роботи.

Тема 4. Методологічні засади формування інформаційного забезпечення наукового дослідження

Поняття інформаційного забезпечення наукових досліджень. Класифікація видів інформації, що використовується в процесі наукового дослідження. Джерела формування наукової інформації та їх характеристика: законодавчі та нормативні акти, закордонні та вітчизняні наукові видання, статистичні дані, дані статистичної та фінансової звітності суб'єктів господарювання та ін. Глобальні аспекти розвитку національних економік як джерело наукової інформації. Визначення потреби в інформації для вирішення окремих наукових завдань, передбачених обраною темою дослідження. Принципи побудови форми анкетного обстеження підприємств, опитування експертів і покупців. Визначення рівня репрезентативності передбаченого анкетного обстеження. Форми накопичення первинної і вторинної інформації за окремими питаннями наукового дослідження.

Тема 5. Методологічні підходи до обґрунтування окремих наукових результатів дослідження, їх оформлення та презентації

Система основних положень наукової новизни дисертаційної роботи та вимоги до їх формулювання. Порядок визначення ступеня новизни окремих наукових положень та їх відмінностей від існуючих. Основні форми і види рекомендацій праксеологічного характеру, що визначають практичну значущість дослідження. Система критеріїв оцінки практичної значущості окремих рекомендацій. Порядок апробації та впровадження рекомендацій у практику діяльності суб'єктів господарювання. Вимоги до опублікування результатів дисертації на здобуття ступеня вищої освіти "доктор філософії". Основні форми наукових публікацій за результатами досліджень: тези доповіді на науковій конференції, препринт результатів дослідження, статті у наукових (зокрема електронних) фахових виданнях України та інших держав, статті у виданнях, які включено до міжнародних

наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science та ін.), брошури і монографії наукового характеру, автореферат дисертації.

3. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ

Теми	Кількість годин				Форми контролю знань
	Всього	З них			
		Лекції	Семінари і практичні заняття	Самостійна робота	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>6</i>	<i>8</i>
Тема 1. Сутність кваліфікаційної наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та вимоги до її наукового рівня	21	2	2	15	Т, ТЗ
Тема 2. Поняття методології наукових досліджень, її основні види та структурні елементи	26	2	2	20	О, Т, ТЗ
Тема 3. Методи наукових досліджень	26	6	4	20	О, Т, ТЗ
Тема 4. Методологічні засади формування інформаційного забезпечення наукового дослідження	21	4	2	15	О, Т, ТЗ
Тема 5. Методологічні підходи до обґрунтування окремих наукових результатів дослідження, їх оформлення та презентації	41	4	4	33	О, Т, ТЗ
Разом	135	18	14	103	
Підсумковий контроль знань	ЗАЛІК				

- О** - опитування
- Т** - тестування
- ТЗ** - творче завдання

4. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
<p style="text-align: center;">Знання основних критеріїв формулювання теми дослідження та підходів до визначення плану дисертаційної роботи</p>	<p style="text-align: center;">Тема 1. Сутність кваліфікаційної наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та вимоги до її наукового рівня</p> <p><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття кваліфікаційної наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та її основні характеристики. 2. Основні вимоги до підготовки кваліфікаційної наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та її відмінності у порівнянні з іншими видами наукових робіт. 3. Основні вимоги до вибору теми дисертаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та порядок її обґрунтування. 4. Засади формування плану дисертаційної роботи. <p><i>Практичне заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір та формулювання теми дисертаційного дослідження 2. Обґрунтування плану дисертаційної роботи <p><i>Самостійна робота здобувача</i></p> <p>Підготовка проекту обґрунтування теми і плану дисертаційної роботи та їх узгодження з науковим керівником.</p> <p><i>Рекомендована література:</i> 1, 2, 3, 4, 6, 8, 19.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">15</p>
<p style="text-align: center;">Вміння критично розглядати існуючі концепції, категорії і поняття з</p>	<p style="text-align: center;">Тема 2. Поняття методології досліджень, її основні види та структурні елементи</p> <p><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність методології як теорії пізнання дійсності та її структурні види. 	<p style="text-align: center;">2</p>

<p>досліджуваного наукового напрямку та здатність висувати нові наукові гіпотези за окремими питаннями дисертаційної роботи</p>	<p>2. Характеристика основних елементів методології наукових досліджень. 3. Склад і характеристика основних наукових результатів наукового дослідження. 4. Взаємозв'язок наукових результатів дослідження з відповідною науковою концепцією, парадигмою і генезисом наукової думки.</p> <p><i>Семінарське заняття</i> 1. Обговорення теоретичних положень методології наукових досліджень. 2. Наукова теорія та її основні види.</p> <p><i>Самостійна робота здобувача</i> Визначити основні закони, категорії і поняття, що пов'язані із обраною темою дослідження. Сформулювати їх зміст за викладенням одного з науковців (додаток 2).</p> <p><i>Рекомендована література:</i> 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 17.</p>	<p>2</p> <p>20</p>
<p>Вміння обирати найбільш результативні методи дослідження окремих наукових питань дисертації</p>	<p style="text-align: center;">Тема 3. Методи наукових досліджень</p> <p><i>План лекції</i> 1. Поняття «методи дослідження» та їх наукова класифікація. 2. Система методів, що використовуються в теоретичній, аналітичній та пракселогічній частині наукового дослідження. 3. Основні критерії вибору методів дослідження окремих питань дисертаційної роботи.</p> <p><i>Семінарське заняття</i> Система методів наукових досліджень та їх характеристика.</p> <p><i>Практичне заняття</i> Критерії вибору методів дослідження окремих питань дисертаційної роботи.</p> <p><i>Самостійна робота здобувача</i> Визначити перелік основних методів наукового дослідження в розрізі окремих</p>	<p>6</p> <p>2</p> <p>2</p>

	<p>питань дисертаційної роботи (додаток 2).</p> <p><i>Рекомендована література:</i> 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 18.</p>	20
<p>Вміння визначати необхідні обсяги та конкретні джерела інформації для дослідження окремих питань дисертаційної роботи</p>	<p>Тема 4. Методологічні засади формування інформаційного забезпечення економічного наукового дослідження</p> <p><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та особливості інформації, що використовується в процесі наукового дослідження. 2. Характеристика джерел формування первинної наукової інформації. 3. Визначення потреби в інформації для підготовки дисертаційної роботи. <p><i>Практичне заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глобальні аспекти розвитку національних економік як джерело наукової інформації. 2. Визначення потреби в інформації для підготовки дисертаційної роботи та принципи побудови анкети для безпосереднього обстеження діяльності суб'єктів господарювання. 	4
	<p><i>Самостійна робота здобувача</i></p> <p>Визначити перелік основних джерел інформації, що мають використовуватися при дослідженні окремих питань плану дисертаційної роботи (додаток 3).</p> <p><i>Рекомендована література:</i> 6, 8, 9, 10, 12, 17, 18.</p>	2
	<p><i>Самостійна робота здобувача</i></p> <p>Визначити перелік основних джерел інформації, що мають використовуватися при дослідженні окремих питань плану дисертаційної роботи (додаток 3).</p> <p><i>Рекомендована література:</i> 6, 8, 9, 10, 12, 17, 18.</p>	15
<p>Здатність формулювання нових теоретичних положень і рекомендацій праксеологічного характеру за результатами</p>	<p>Тема 5. Методологічні підходи до обґрунтування окремих наукових результатів дослідження, їх оформлення та презентації</p> <p><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система основних положень наукової новизни дослідження та порядок їх формулювання. 2. Основні форми і види рекомендацій праксеологічного характеру, що визначають практичну значущість дисертаційної роботи. 	4

дослідження; вміння чітко оформляти та презентувати дисертаційну роботу	3. Порядок оформлення та представлення дисертаційної роботи. <i>Практичне заняття</i> 1. Формулювання теоретичних положень дисертації, що мають наукову новизну; визначення ступеня наукової новизни окремих положень. 2. Формулювання рекомендацій праксеологічного характеру, засади їх апробації та впровадження у практичну діяльність суб'єктів господарювання. 3. Порядок оформлення та представлення дисертаційної роботи.	4
	<i>Самостійна робота здобувача</i> 1. Спрогнозувати перелік основних наукових результатів, що будуть характеризуватися науковою новизною (додаток 4). 2. Спрогнозувати перелік основних рекомендацій праксеологічного характеру, що будуть визначати практичну значущість дослідження (додаток 5). <i>Рекомендована література:</i> 6, 8, 10, 12, 16, 19, 20.	33
Разом годин		135

5. ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

1. Поняття «кваліфікаційна наукова робота» на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та її основні характеристики.
2. Основні вимоги до підготовки кваліфікаційної наукової роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії».
3. Основні вимоги до вибору теми дисертаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії» та порядок її обґрунтування.
4. Засади формування плану дисертаційної роботи.
5. Сутність методології як теорії пізнання дійсності та її структурні види.
6. Характеристика основних елементів методології наукових досліджень.
7. Склад і характеристика основних наукових результатів дослідження.
8. Взаємозв'язок наукових результатів дослідження з відповідною науковою парадигмою і генезисом наукової думки.
9. Поняття «методи дослідження» та їх наукова класифікація.
10. Система методів, що використовуються в теоретичній частині наукового дослідження.
11. Система методів, що використовуються в аналітичній частині наукового дослідження.
12. Система методів, що використовуються в праксеологічній частині наукового дослідження.
13. Основні критерії вибору методів дослідження окремих питань дисертаційної роботи.
14. Сутність та особливості інформації, що використовується в процесі наукового дослідження.
15. Характеристика джерел формування первинної інформації, що використовуються в процесі наукового дослідження.
16. Визначення потреби в інформації для підготовки дисертаційної роботи.
17. Система основних положень наукової новизни дослідження та порядок їх формулювання.
18. Основні форми і види рекомендацій праксеологічного характеру, що визначають практичну значущість дослідження.
19. Основні засади оцінки, апробації та впровадження у практику підготовлених рекомендацій.
20. Порядок оформлення дисертаційної роботи та автореферату дисертації на здобуття ступеня вищої освіти «доктор філософії».
21. Вимоги до представлення результатів проведеного дослідження в процесі усної та письмової їх презентації.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. *Про наукову і науково-технічну діяльність* : Закон України від 25 грудня 2015 року № 928- VIII // Верховна рада України.
2. *Про вищу освіту* : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р. // Верховна Рада України.
3. *Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»*: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.
4. *Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в КНТЕУ від 28 квітня 2016 року* // <https://www.knteu.kiev.ua>
5. *Положення про порядок атестації аспірантів та докторантів у КНТЕУ від 30 серпня 2016 року* // <https://www.knteu.kiev.ua>
6. Блауг М. *Методология экономической науки, или Как экономисты объясняют* : пер. с англ. / М. Блауг. - М. : НП «Журнал Вопросы экономики», 2004. – 416 с.
7. *Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація)* : навч. посіб. ; за ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 280 с.
8. Мазаракі А.А., Мних Є.В. *Дисертаційна робота з економічних наук: виконання та захист.* – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 38 с.
9. Мочерний С.В. *Методология экономического исследования* / С.В. Мочерний. – Львів : вид. «Світ», 2001. – 416 с.
10. Новиков А.М., Новиков Д.А. *Методология научного исследования.* – М. : Изд-во математической литературы, 2008. – 184 с.
11. Рузавин Г. *Методология научного познания* / Г. Рузавин. - М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 287 с.

Додатковий

12. Білуха М.Т. *Методология научных исследований* : підручник / М.Т. Білуха. - К.: АБУ, 2002. - 480 с.
13. Блауг М. *Экономическая мысль в ретроспективе* / М. Блауг. - М. : Дело ЛТД, 1994. – 687 с.
14. Гарасим П.М. *Методология та методика економічних досліджень* / П.М. Гарасим, Г.П. Журавель, П.Я. Хомин – Тернопіль : Вид. «Астон», 2006. - 414 с.

15. Глухов В.В. Математические методы и модели для менеджмента / В.В. Глухов. – Санкт-Петербург : изд. «Лань», 2007. – 362 с.
16. Грант Р. Современный стратегический анализ / Пер. с англ. / Роберт Грант. – М. – К. – Минск, Изд. «Питер», 2008. – 382 с.
17. Колесников О. Основы наукових досліджень / Ю. Колесников. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
18. *Комплексна експертиза дисертаційних робіт: економічні спеціальності / Укладачі М.О. Загорський, В.С. Тищенко, С.М. Шкарлет. – Харків: ІНЖЕК», 2012. – 120 с.*
19. Лукашевич В. Основы методологии научных исследований. – Мн. : Элайда, 2011. – 224 с.
20. *Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : Підручник. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 514 с.*
21. Пономаренко Л. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : методичні поради / Л. Пономаренко. – К. : Ред. «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», Толока, 2010 – 80 с.
22. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи / Упор. Л. Мирошніченко. – К. : Толока, 2012. 56 с.

Інтернет-ресурси

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
2. Міністерство фінансів України. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
3. Міністерство статистики України. – Режим доступу: www.minstat.gov.ua.
4. Бібліотека публікацій з менеджменту, маркетингу та фінансів. Професійний форум. – Режим доступу: www.cfin.ru.

**Зразок виконання завдання самостійної роботи за темою
«Поняття методології наукових досліджень, її основні види та
структурні елементи»**

_____

(прізвище та ініціали здобувача)

_____

(наукова спеціалізація за паспортом)

_____

(тема дисертації або назва основної дисципліни)

Формулювання	Визначення сутності одним з науковців
I. Економічні закони	
1. Закон конкуренції	«Закон конкуренції виражає внутрішньо необхідні, сталі, суттєві причинно-наслідкові взаємозв'язки між економічними суб'єктами у боротьбі за найвигідніші умови виробництва і реалізації товарів з метою одержання найбільшого прибутку». В.Д. Базилевич та ін. Економічна теорія: Політекономія. – К. : «Знання-Прес», 2007. – с. 242
2.	.....
3.	.....
II. Економічні категорії	
1. Конкуренція	«Конкуренція - економічне суперництво, боротьба між суб'єктами господарської діяльності за кращі умови виробництва і реалізації і товарів та послуг з метою отримання якомога більшого прибутку». В.Д. Базилевич та ін. Економічна теорія: Політекономія. – К. : «Знання-Прес», 2007. – с. 244
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....
III. Економічні поняття за окремими категоріями	
1. Конкурентна перевага	«Конкурентна перевага – це перевага, що забезпечує міцні позиції на ринку і доходи на рівні вищому від середнього по галузі, завдяки кращій компетенції і можливостям в певній сфері діяльності». В.Л. Дикань. Стратегічне управління. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – с. 124.
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....

**Зразок виконання завдання самостійної роботи за темою
«Методи наукового дослідження»**

_____

(прізвище та ініціали здобувача)

_____

(наукова спеціалізація за паспортом)

_____

(тема дисертації)

Назва методу	Сутність методу за визначенням одного з науковців	Перелік питань дисертації, що передбачено до дослідження цим методом
I. Теоретична частина дослідження		
1. Метод абстрагування	«Загальнонауковий метод уявного відволікання від несуттєвих властивостей, зв'язків, відношень об'єктів і одночасного виокремлення істотних з метою пізнання одного чи декількох їх аспектів». Щерба С.П. Філософія: підручник. – К. : Кондор, 2011. – с. 43.	1. Визначення поняття «...» 2. .... 3. ....
2.	.....	.....
3.	.....	.....
4.	.....	.....
5.	.....	.....
II. Аналітична частина дослідження		
1. Метод групування	.....	.....
2.	.....	.....
3.	.....	.....
4.	.....	.....
5.	.....	.....
III. Праксеологічна частина дослідження		
1. Метод моделювання	.....	.....
2.	.....	.....
3.	.....	.....
4.	.....	.....
5.	.....	.....

**Зразок виконання завдання самостійної роботи за темою
«Методологічні засади формування інформаційного забезпечення
наукового дослідження»**

_____

(прізвище та ініціали здобувача)

_____

(наукова спеціалізація за паспортом)

_____

(тема дисертації)

Завдання дослідження (за планом дисертації)	Передбачені джерела інформації	Примітки
1. Вдосконалити сутність поняття.....	Нормативні документи Монографії Наукові статті Автореферати дисертацій	Інформація за джерелами буде розглядатись за останні 10 років
2.	.....	.....
3.	.....	.....
4. Дослідити існуючу практику управління ..... на підприємствах торгівлі	Анкетне обстеження підприємств торгівлі за спеціально розробленою програмою	В процесі обстеження буде розглянуто досвід 50-60 підприємств різних розмірів і форм спеціалізації
5. Дослідити сучасні тенденції розвитку об'єкту дослідження в цілому і за окремими параметрами	Дані державної статистики за збірниками	Дані статистики будуть розглянуті за останні 8 років
6.	.....	.....
7.	.....	.....
8.	.....	.....
9. Обґрунтувати позиції що вдосконалення методів планування розвитку об'єкту	Нормативні документи Передовий досвід планування за оглядом літератури Матеріали наукових конференцій	.....

**Зразок виконання завдання самостійної роботи за темою
«Методологічні підходи до обґрунтування
наукових результатів дослідження»
(Розділ «Теоретичні положення, що мають наукову новизну»)**

(прізвище та ініціали здобувача)

(наукова спеціалізація за паспортом)

(тема дисертації)

Питання плану дисертації за якими будуть розроблені результати, що матимуть наукову новизну	Основні положення наукової новизни	Основні елементи наукової новизни за відповідним положенням
1. Сутність та класифікація об'єкту дослідження	Вдосконалення поняття ... Вдосконалення класифікації об'єкту дослідження	Нові сутнісні характеристики, що характеризують поняття ..... Нові класифікаційні ознаки, що характеризують об'єкт дослідження
2. Динаміка розвитку об'єкту дослідження за ..... роки	Вдосконалення системи періодизації розвитку об'єкта дослідження за новими критеріальними ознаками	Нові критеріальні ознаки, що покладені в основу нової системи періодизації розвитку об'єкту дослідження
3.	.....	.....
4.	.....	.....
5.	.....	.....
6.	.....	.....

**Зразок виконання завдання самостійної роботи за темою
«Методологічні підходи до обґрунтування наукових результатів
дослідження» (розділ «Наукові результати, що митимуть
практичну значимість»)**

(прізвище та ініціали здобувача)

(наукова спеціалізація за паспортом)

(тема дисертації)

Питання плану дисертації за якими будуть обґрунтовані наукові рекомендації, що матимуть практичну значимість	Види рекомендацій, що матимуть практичну значимість	В чому передбачаються нові підходи здобувача до розроблених рекомендацій	Адресність спрямування рекомендацій
1.3. Методологічні засади оцінки ефективності функціонування об'єкту дослідження	Система показників оцінки ефективності функціонування об'єкту дослідження	Обґрунтування нового інтегрального показника оцінки функціонування об'єкту дослідження	Підприємства торгівлі України
3.1.	.....	.....	.....
3.2.	.....	.....	.....
3.3. Вдосконалення форм державного регулювання розвитку об'єкту дослідження	Система основних форм державного регулювання розвитку об'єкта дослідження	Обґрунтування пропозицій щодо нових форм податкового регулювання діяльності об'єктів господарювання	Міністерство економічного розвитку і торгівлі